

Päijät-Hämeen maakuntakaavan 2060 vireilletulo

Maakuntahallitus 20.11.2023 § 140
218/15.01.00/2023

Maakuntakaava on maakunnan alueiden käytön suunnittelun työkalu, jolla linjataan koko maakuntaa koskevaa maankäyttöä. Maankäyttö- ja rakennuslain (MRL) 27 §:n mukaan maakunnan liiton tulee huolehtia tarpeellisesta maakuntakaavan laatimisesta, kaavan pitämisestä ajan tasalla ja sen kehittämisestä. Maakuntakaavassa esitetään alueiden käytön ja yhdyskuntarakenteen periaatteet ja osoitetaan maakunnan kehittämisen kannalta tarpeellisia alueita. Päijät-Hämeessä on voimassa Päijät-Hämeen maakuntakaava 2014, joka on MRL:n mukainen kokonismaakuntakaava. Sen lisäksi meillä on tuore vaihemaakuntakaava jätteenkäsittelyalueesta, joka sai lainvoiman 8.6.2023 sekä Kymenlaakson neljä vaihemaakuntakaavaa litin kunnan alueella.

Tarpeet käynnistää maakuntakaava

Päijät-Hämeen liiton toiminta -ja taloussuunnitelmassa 2024–2026 on varauduttu maakuntakaavan käynnistämiseen ja laatimiseen.

Päijät-Hämeen liitossa on tehty kokonismaakuntakaavan ajantasaisuuden arviointia koko sen voimassa olon ajan, tarkimmin Päijät-Hämeen rakennemallia ja Lahden kaupunkiseutusuunnitelmaa (KSS) laadittaessa. Arviomme mukaan maakuntakaavoituksessa on seuraavaksi tarve kokonaisuuden tarkastelulle, jossa ratkaistaan kaikki maankäytön teemat kaikkien Päijät-Hämeen kuntien alueilta.

Konkreettisin tarve kokonismaakuntakaavan uudistamiselle on se, ettei litin kunnassa ole Päijät-Hämeen maakuntakaavaa. litin kunta liittyi Päijät-Hämeen maakuntaan 2021 ja siellä on edelleen voimassa Kymenlaakson vaihemaakuntakaavat, jotka eivät ole voimassa littiä lukuun ottamatta edes Kymenlaaksossa.

Rakennemallia ja KSS:a valmisteltiin yhteistyössä kuntien kanssa kahden vuoden ajan. Maakuntavaltuusto hyväksyi 20.6.2023 Päijät-Hämeen rakennemallin ja MAL-kunnat KSS:n kesän ja syksyn 2023 aikana. Linkki hyväksytyyn aineistoon: <https://urly.fi/3eHr>. Oikeusvaikutuksettomissa suunnitelmissa on esitetty maakunnan tavoiteltu kehitys keskeisimpien elementtien; liikenne-, keskus- ja viherverkoston näkökulmasta. Rakennemallissa ja KSS:ssa sovitut linjaukset toimivat hyvänä pohjana maakuntakaavoitukselle, mutta maakuntakaavaprosessissa ratkaisuja on myös mahdollista tarkistaa. Maakuntakaava on lakisääteinen kaava ja siinä on mukana maankäytön teemoja laajemmin kuin rakennemallissa ja KSS:ssa.

Koko Päijät-Hämeen kattavassa maakuntakaavatyössä ratkaistaan keskusverkko, palveluiden alueet, vähittäiskaupan suuryksiköt, taajama- ja työpaikka-alueet, liikenteen ja logistiikan verkostot ja alueet, teknisen

huollon verkostot ja alueet (mukaan lukien vesi- ja jätehuolto sekä energiahuolto), luonnonvarat, virkistys- ja suojelualueet, viherverkosto sekä kulttuuriympäristöt.

Kuntakierros syksyllä 2023

Kaavatyön käynnistämiseen tähtäviä valmisteluja on aloitettu syksyllä 2023 kiertämällä keskustelemassa kuntien kanssa ajankohtaisia maankäyttö- ja kehityshankkeita ja esille nousseita muutostarpeita maakuntakaavaan.

Työn tavoitteet

MRL 28 §:ssä kuvataan maakuntakaavan sisältövaatimukset ja maakuntakaavalle keskeisimmät tavoitteet on asetettu valtakunnallisissa alueidenkäyttötavoitteissa. Maakunnan erityispiirteistä johdettavista alueidenkäytön tavoitteista järjestetään laaja valtuustoseminaari tavoitevaiheessa ja tavoitteista päättää maakuntahallitus.

Kaavan tavoitevuodeksi on alustavasti suunniteltu vuotta 2060, kuten se oli Päijät-Hämeen rakennemallissa, ja maakuntakaavan nimi on johdettu tästä. Tarkemmin tavoitevuotta ja kaavan nimeä on mahdollista pohtia tavoitevaiheen valtuustoseminaarissa.

Työn aikataulu

Maakuntakaavan alustava aikataulu on laadittu päätöksenteon tueksi havainnollistamaan työn ajallista kestoja ja sen eri vaiheita. Alustava aikataulu on esityslistan liitteenä ja se esitellään kokouksessa. Aikataulua tarkistetaan osallistumis- ja arviointisuunnitelmaa (OAS) varten ja OAS:aa päivitetään koko työn ajan.

Kunnallisvaalikausi vaihtuu maakuntakaavaprosessin aikana. Pyrkimyksenä on, että nykyisen maakuntavaltuuston aikana ehditään käsitellä maakuntakaavaluonnos. Maakuntavaltuuston hyväksyttäväksi kaava tulee seuraavalla vaalikaudella.

Työn ohjaaminen

Maakuntakaavan laadinta edellyttää laajaa vuorovaikutusta ja tiivistä yhteistyötä Päijät-Hämeen kuntien, keskeisten viranomaisten, sidosryhmien ja muiden osallisten kanssa. Maakuntakaavan laadintaa ohjaa maankäytön ohjausryhmä MOR, joka on toiminut Päijät-Hämeessä useita valtuustokausia ja on nimetty nykyiseen muotoonsa maakuntahallituksen kokouksessa 15.11.2021. MOR:n puheenjohtajana toimii maakuntahallituksen puheenjohtaja. Kaavan päätökset tehdään maakuntahallituksessa lukuunottamatta vireilletulo- ja hyväksymispäätöstä, joista päättää maakuntavaltuusto.

Valmistelija

Aluesuunnittelujohtaja Niina Ahlfors, p. 040 5317628

Esittelijä

Maakuntajohtaja Niina Pautola-Mol

Päätösehdotus

Maakuntahallitus päättää esittää maakuntavaltuustolle, että se:

1) asettaa Päijät-Hämeen maakuntakaavan 2060 vireille ja kuuluttaa sen vireilletulosta

2) päättää että Päijät-Hämeen maakuntakaava 2060 laaditaan kaikki Päijät-Hämeen kunnat kattavana, joka voimaantullessaan korvaa Päijät-Hämeen maakuntakaavan 2014 ja litiin kunnan alueella voimassa olevat Kymenlaakson vaihemaakuntakaavat

3) päättää, että jätteenkäsittelyalueen vaihemaakuntakaavan maankäyttö siirretään uuteen maakuntakaavaan sellaisenaan

4) päättää, että maakuntakaavatyössä käsitellään kaikki maakunnan keskeiset maankäyttökysymykset

Päätös

Ehdotus hyväksyttiin.